



**LOKAAL, SOCIAAL,
NATUURLIJK SAMEN MET JOU**

VERKIEZINGSPROGRAMMA 2018-2022

GROENLINKS
Opster*Landers*

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	4	Onkruidbestrijding zonder Round up	18
		Zuinig met water	18
1. De sociale gemeente	6	Een schone bodem	19
Vitale dorpen	6	Vuurwerkvrije zones en	
Werk en sociale voorzieningen	7	handhaving toegestane afsteektijden	19
Professionele ondersteuning minima	7	Lichtvervuiling	19
Zorg	8	Zwerfafval	19
Jeugdzorg	8	Zelf composteren	19
Onderwijs	9		
Integrale kindcentra ook in Opsterland	9	3. De open gemeente	20
Kunst en cultuur	11	OWO-samenwerking	20
Sporten en bewegen	11	Jeugd en politiek	20
Werkgelegenheid en economie	12	Betrokken bij de burger	20
Aandacht voor kleine ondernemingen en zzp'ers	12	Toegankelijkheid	21
Financiën	13	Zijn wie je bent	21
2. De duurzame en groene gemeente	14	Onze speerpunten	23
Duurzaam wonen	14		
Leegstand: creatief op zoek naar oplossingen	15		
Klimaat en energie	15		
Een groen Opsterland	16		
Het Koningsdiep	16		
Tsjingas	16		
Bomen	17		
Natuurlijk openbaar groen	17		
Openbaar fruit	17		
Natuur- en milieueducatie	17		
Duurzaam vervoer en toerisme	18		
Duurzame landbouw en dierenwelzijn	18		



VOORWOORD

Wij zijn GROENLINKS-OPSTERLANDERS, een afdeling van landelijk GROENLINKS, maar met lokale wortels in alle dorpen van de gemeente Opsterland.

Wij zetten ons met idealisme in voor een sociale en groene gemeente. Onze partij kan haar werk goed doen dankzij een grote steunfractie met verschillende deskundigheden en ervaring.

Naast onze politieke activiteiten proberen wij ook om in ons werk, gezin en als vrijwilliger de wereld een beetje socialer en groener te maken.

ZOU HET NIET MOOI ZIJN, ALS:

- Dorpen hun eigen voorzieningen kunnen behouden;
- Er genoeg duurzame sociale huur- en koopwoningen zijn;
- De prachtige natuur van Opsterland gespaard blijft;
- Iedereen voldoende zorg en werk krijgt;
- De gemeente initiatieven uit dorpen ondersteunt in plaats van regisseert.

DOET U MET ONS MEE?

Wij willen met zo veel mogelijk inwoners en zo vaak mogelijk, ook na de verkiezingen, van gedachten wisselen over onze plannen en idealen.

UW REACTIE IS VAN HARTE WELKOM BIJ:

AMMY LANGENBACH, Gorredijk (voorzitter bestuur);
tel. 0648077088; l.a.langenbach@kpnplanet.nl

JOHAN SIESWERDA, Bakkeveen (raadslid);
tel. 06 28503108; friesies@gmail.com

ELSKE BEINTEMA, Beetsterzwaag (lijsttrekker);
tel. 06 30490238; groenlinks-opsterlanders@outlook.com



Vitale dorpen

Kleine dorpen hebben vaak een goede sociale cohesie. Wij vinden het belangrijk dat ook de voorzieningen in de kleine dorpen blijven bestaan. Daarom willen wij dat er niet wordt bezuinigd op de dorpsbudgetten. De gemeente stimuleert en faciliteert initiatieven vanuit de dorpsgemeenschappen. GroenLinks-OpsterLanders pleit ervoor dat wethouders een spreekuur houden in de dorpen. De gemeenteraad kan vaker op locatie vergaderen, vooral wanneer het locatie-specifieke onderwerpen betreft. De wensen van de inwoners dienen als leidraad voor de politiek en kunnen verwoord worden met een goed democratisch functionerend plaatselijk belang. Sportverenigingen, scholen, maar bijvoorbeeld ook zorgorganisaties kijken waar

samengewerkt kan worden om voorzieningen in stand te houden. In deze tijd is het van belang dat iedereen beschikt over snel internet. De gemeente zorgt voor een goede (glasvezel) verbinding.

Er is in Opsterland behoefte aan meer sociale duurzame huur- en koopwoningen, ook in de 'kleine dorpen', zoals Terwispel en Tijnje. GroenLinks-OpsterLanders houdt hierbij wel in het oog dat er niet eerder nieuwbouw wordt gepleegd dan nadat innovatieve oplossingen voor bestaande bouw en leegstand zijn uitgeput.

Groenlinks-OpsterLanders wil dat mogelijkheden om op een prettige en veilige manier thuis te blijven wonen, maximaal gefaciliteerd worden, bijv. door

kangoeroe-woningen. Ook voor jongeren dienen er experimenten mogelijk gemaakt worden om betaalbaar en verantwoord te wonen. Duurzame 'tiny houses' zijn hiervoor een mogelijkheid. Ook een experimenteel woon-/zorgcomplex, waar bijvoorbeeld oud en jong samenwonen, zodat mensen niet afhankelijk worden van zorg en voorzieningen verdient een kans.

Werk en sociale voorzieningen

GroenLinks-OpsterLanders zal zich ervoor inzetten dat aan mensen zonder betaald werk een beroepsopleiding wordt aangeboden. De gemeente kan hiervoor afspraken maken in het kader van de Wet Banen Afspraak met bijv. het Friesland College of ROC Friese Poort. Een dergelijke duurzame investering verdient zich op de lange termijn terug. Mensen met schulden moeten ondersteund worden door een professionele consultant, waarbij het probleem integraal wordt aangepakt.

Professionele ondersteuning minima

Afgelopen collegeperiode is de financiële ondersteuning van minima omgezet in ondersteuning in natura (o.a. in de vorm van een winterjas). GroenLinks-OpsterLanders vindt dit beleid bevoogdend. Wij willen dat de zorg gebaseerd is op een professionele diagnose. De intake moet gebeuren door professionals en de cliënt heeft recht op een professional om de zorgvraag helder te krijgen. Ook zou de gemeente de gemaakte afspraken over de te verlenen zorg altijd op papier moeten zetten, zodat er geen misverstanden over ontstaan.

GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk dat er voorlichting wordt gegeven ter preventie van schulden. De gemeente zou een actiever armoedebeleid/ minimabeleid moeten voeren, dat mensen aanzet tot zelfstandigheid. Niet symptoombestrijding, maar vooral preventie met aandacht voor vroegsignalering en een integrale bestrijding door de gemeente verdienen de voorkeur.

Vrijwilligers moeten voldoende gefaciliteerd en gewaardeerd worden door de gemeente. GroenLinks-OpsterLanders brengt al tien jaar het vrijwilligerswerk onder de aandacht door de organisatie van de Publieksprijs De Gouden Turf.

GroenLinks-OpsterLanders wil dat vluchtelingen ondersteund worden bij hun integratie. Behalve het leren van de Nederlandse taal is het actief bemiddelen naar vrijwilligerswerk en/of beroepsopleiding van belang. De maatschappelijke ondersteuning door Timpaan mag niet beperkt worden tot 1 jaar, maar moet voortgezet worden totdat de vluchteling zijn

of haar Inburgeringsexamen gehaald heeft en een dagbesteding in de vorm van een beroepsopleiding, vrijwilligerswerk of een baan heeft. De jaarlijkse subsidie aan de voedselbank wordt gecontinueerd.

Zorg

Vanaf 1 januari 2015 is er voor de gemeenten een grotere rol weggelegd in de zorg. GroenLinks-OpsterLanders is zich ervan bewust dat er door de bezuinigingen vanuit het Rijk meer gedaan moet worden met minder geld.

GroenLinks-OpsterLanders gaat uit van de eigen kracht van mensen en hun netwerk waar het kan. Daar waar het nodig is wordt goede zorg op maat geboden. Aan de hand van een professionele intake wordt de achterliggende zorgbehoefte achterhaald. De echte vraag is bepalend voor het aanbod. Bij zeer complexe en specifieke zorgvragen waar de gemeente verantwoordelijk voor is zal externe deskundige hulp geboden moeten worden.

De gemeente hanteert een inkomensafhankelijke eigen bijdrage. Inwoners zonder financiële draagkracht betalen geen eigen bijdrage. Gemeente Opsterland verzorgt een laagdrempelig loket waar mensen met een zorgvraag, ook als deze erg complex is, professioneel geholpen kunnen worden. Medewerkers

van het loket en de gebiedsteams zijn in staat om meervoudige problematiek te doorgronden. Doordat er door de overheid een steeds groter beroep wordt gedaan op de zelfredzaamheid van mensen zal er een grotere wisselwerking en meer synergie ontstaan tussen professionele hulpverleners en mantelzorgers. Wij vinden het belangrijk dat de medewerkers van de gebiedsteams overbelasting van mantelzorgers signaleert en deze mantelzorgers ondersteunt met extra hulp. Vooral, maar niet alleen, bij ouderen speelt overbelasting regelmatig een rol.

GroenLinks-OpsterLanders accepteert geen verschraling in de thuiszorg en vertrouwt erop dat de gemeente hierop toeziet bij aanbestedingen. Wij vinden het belangrijk dat mensen die thuis professionele hulp nodig hebben, bijvoorbeeld na ontslag uit het ziekenhuis of revalidatiecentrum, deze ook direct krijgen.

Minderjarige mantelzorgers zijn in beeld bij de gemeente en kunnen op zo veel mogelijk ondersteuning rekenen, zodat hun zorgende rol de eigen ontwikkeling niet in de weg staat.

Jeugdzorg

GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk om een adequaat preventiebeleid te voeren op het gebied van alcohol-, drugs- en rookverslaving. M.b.t. kindermishandeling en – misbruik is een

zeer alerte houding vereist. Het verdient constante aandacht; aan bewustwording en publiciteit moet blijvend worden gewerkt.

GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk dat jongeren, die tot hun 18e onder voogdij stonden van Jeugdzorg, in beeld blijven van de gemeente en voldoende ondersteuning krijgen op weg naar volwassenheid.

GroenLinks-OpsterLanders wil dat vluchtelingen ondersteund worden bij hun integratie. Behalve het leren van de Nederlandse taal is het actief bemiddelen naar vrijwilligerswerk en/of beroepsopleiding van belang.

Mensen met een arbeidsbeperking moeten ook actief ondersteund worden m.b.t. het vinden van een baan of vrijwilligerswerk. GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk, dat de gemeentelijke organisatie uitkeringsgerechtigden met respect behandelt en

alert is op stigmatisering. Het is belangrijk om te streven naar duurzame garantiebannen en gebruik te maken van de kennis en infrastructuur, die hiervoor bijvoorbeeld bij Caparis al aanwezig is. Sociaal aanbesteden betekent dat er onderhandeld wordt m.b.t. het in dienst nemen van mensen met een beperking en/of grote afstand tot de arbeidsmarkt.

Onderwijs

Goed onderwijs is belangrijk voor (jonge) mensen om zich te kunnen ontwikkelen, maar is ook van groot belang voor een gezonde economische en duurzame toekomst van Nederland. Uiteraard is dit in de eerste plaats een taak voor de landelijke politiek. Maar ook binnen de gemeente kan er veel aan gedaan worden. Vooral als er sprake is van achterblijvende onderwijs- en leerprestaties.

Integrale Kindcentra ook in Opsterland

GroenLinks-OpsterLanders wil dat de gemeente geld vrijmaakt zodat basisscholen zich kunnen ontwikkelen in de richting van integrale kindcentra, waarin samenwerking is tussen onderwijs en opvang en met welzijns- en zorginstellingen en culturele en sportverenigingen. Zowel binnen en buiten reguliere schooltijden. Zo ontstaat een plek waar kinderen de hele dag terecht kunnen. Daarbij gaan we uit van een pedagogische aanpak voor 0-12-jarigen. Deze centra hoeven zich niet te beperken tot de grotere kernen. Ook op kleinere scholen kunnen met slimme samenwerkingsvormen Integrale kindcentra worden gevormd. Het kindcentrum in Wytgaard is hier een mooi voorbeeld van.

De gemeente is verantwoordelijk voor arrangementen in het basisonderwijs voor kinderen die extra ondersteuning nodig hebben, de zogenaamde zorgplicht. Hiervoor maakt de gemeente goede afspraken met organisaties die zorg dragen voor de extra ondersteuning, ook voor zorg buiten de reguliere schooltijden en ook voor ondersteuning voor hoogbegaafde kinderen.

We beschouwen het als een kans voor de gemeente om de ontplooiing van kinderen te verbeteren en achterstanden te voorkomen door een breder en beter samenhangend aanbod te garanderen; ook voor educatieve aspecten die nu niet gemakkelijk inpasbaar zijn in scholen zoals vredeseducatie, financiële educatie, natuur- en milieueducatie, voedingseducatie moet plaats komen. De facilitering van de programmering van de integrale kindcentra kan bijdragen in de realisatie hiervan. We stimuleren dat leerlingen in een schooltuin kunnen werken. De schooltuin biedt goede mogelijkheden voor de realisatie van eerdergenoemde educaties.

GroenLinks-OpsterLanders vraagt de gemeente om één keer per jaar een expert-meeting te organiseren om met leraren pedagogisch medewerkers, kinderen en ouders informatie en kennis uit te wisselen en te onderzoeken wat er verbeterd kan worden en wat er leeft in het onderwijs. GroenLinks-OpsterLanders zal hiertoe het initiatief nemen.

GroenLinks-OpsterLanders wil dat de gemeente maximaal gebruik maakt van de landelijke geldmiddelen. Dit vergt een nauwe samenwerking tussen de gemeente en alle schoolbesturen binnen de gemeente. Wij vinden het belangrijk dat er een goede synergie tussen de scholen en cultuur ontstaat. Hierbij kan de Skâns een belangrijke rol spelen.

Vanuit de integrale kindcentra moet samenwerking met de kleinere scholen worden gestimuleerd om mogelijkheden tot voortbestaan van kleinere scholen te vergroten.

De gemeente heeft de plicht te voorzien in voldoende openbaar onderwijs voor haar inwoners. Vanwege het recht op vrije onderwijskeuze is het van belang dat er een zo breed mogelijk aanbod van verschillende typen en soorten scholen aanwezig en/of bereikbaar is. Diversiteit in aanbod van het onderwijs, zoals Montessori, Freinet, Dalton, Jenaplan moet gestimuleerd worden waardoor ouders kunnen kiezen voor het onderwijs dat het beste bij hun kind past. Dit moet daarom meegenomen worden in de ontwikkeling van kindcentra en in het meerjarig huisvestingsplan.

Aandacht voor de Burgemeester Harmsma School is belangrijk. Deze school voor voortgezet onderwijs heeft scholieren uit de wijde omtrek.

Alle scholen van Opsterland zijn van binnen en buiten gezonde en energie neutrale gebouwen en beschikken

bij voorkeur over een gymlokaal. Er komen voor sport geen bezuinigingen op leerlingenvervoer.

Leerplicht: iedere jongere zit op school of volgt een leerwerktraject: geen enkele leerplichtige jongere zit thuis. Bij problemen wordt samen met de jongere en ouders bekeken wat daarvan de oorzaak is.

Kunst en cultuur

Kunst kan verrassen, stimuleren en inspireren. GroenLinks-OpsterLanders vindt dat naast het reguliere aanbod de gemeente moet zorgen dat nieuwe, verrassende, kritische initiatieven kansen krijgen om voor het voetlicht te treden. De bestaande locaties kunnen hiervoor worden ingezet. Bestaande organisaties zoals de Kunstinopsterland worden ook hiertoe ondersteund door de gemeente.

We willen dat de gemeente een cultuurprijs in het leven roept als waardering voor een vernieuwend initiatief of bijzondere prestatie, bijvoorbeeld op het gebied van de amateurkunst of een geslaagd samenwerkingsproject

GroenLinks-OpsterLanders wil dat de deelname aan culturele activiteiten en interesse bij alle lagen van de bevolking wordt vergroot. Dat impliceert dat we zullen pleiten voor faciliteiten en middelen voor cultuureducatie en cultuurparticipatie in de dorpen, gemeentebreed, verdeeld over de dorpen. We gaan

ons niet alleen richten op het culturele erfgoed (terecht dat we dat koesteren!) maar we willen ook aandacht schenken aan nieuwe kunst. Vooral kinderen moeten volop kunnen genieten van de culturele rijkdom. Een uitdaging voor ons allemaal.

De gemeente stimuleert scholen om kinderen en jongeren enthousiast te maken voor cultuur. Het rijk verstrekt subsidies om cultuureducatie te verbeteren. GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk dat scholen deze subsidies gebruiken zodat iedere jongere kennismakt met cultuur.

Opsterland sluit aan bij het provinciaal Jeugdcultuurfonds. Hierdoor kunnen ook kinderen uit armere gezinnen meedoen aan dans-, theater- en muzieklessen. De cultuurcoach kan ertoe bijdragen dat scholen optimaal gebruik kunnen maken van de landelijke subsidieregelingen en heeft een sterk faciliterende rol.

De kindcentra vormen ook een bruisplek voor cultuureducatie. Elk kindcentrum heeft een cultuurcoach of cultuur coördinator die de middelen en mogelijkheden verbindt.

Beeldbepalende gebouwen maken deel uit van het cultureel erfgoed. Het is belangrijk dat deze in kaart worden gebracht om zo behoud en onderhoud te waarborgen.

Sporten en bewegen

GroenLinks-Opsterlanders vindt het ontzettend belangrijk dat iedereen in de gemeente kan sporten. Bewegen is goed voor de fysieke en mentale gezondheid en draagt bij aan de sociale cohesie. Naast het sporten zelf vinden veel mensen het belangrijk om als vrijwilliger bij te dragen aan de sportverenigingen. Het deelnemen aan sportverenigingen moet voor iedereen laagdrempelig en toegankelijk zijn. Wij accepteren niet dat de contributies van verenigingen stijgen doordat de clubs hogere afschrijvingen door forse investeringen moeten compenseren. Bij het vaststellen van kredieten door de gemeente voor bijvoorbeeld kunstgrasvelden, lichtmasten en accommodaties zal op de lange termijn goed moeten worden gekeken of de verenigingen en de Mienskip deze kosten kunnen dragen. Zo blijft sport betaalbaar voor iedereen.

Het gebruik en onderhoud van kunstgrasvelden belast het milieu aanzienlijk meer dan dat van echte grasvelden. Inmiddels is er veel bekend over rubbergranulaat. GroenLinks-Opsterlanders pleit voor echte grasvelden. Daar waar toch gekozen wordt voor kunstgras wordt de keuze gemaakt voor de meest duurzame oplossing, zowel voor het milieu als de gezondheid van de gebruikers. Er wordt maximaal gebruik gemaakt van provinciale subsidies ter verduurzaming van de sportaccommodaties. Verder pleiten we voor betere ondersteuning door gemeente door pro-actief naar de sportverenigingen te gaan i.p.v. afwachten totdat verenigingen komen.

Werkgelegenheid en Economie

GroenLinks-Opsterlanders is er voor verantwoorde ondernemers. Wij houden van dynamiek en

Aandacht voor kleine ondernemingen en ZZP'ers

Wij pleiten voor het stimuleren van ZZP- netwerken en het vormen van “broodfondsen” waarin ZZP'ers onderling inkomen regelen bij uitval. Groenlinks-Opsterlanders wil ook dat de kleine ondernemingen en ZZP'ers waar mogelijk worden uitgenodigd om mee te dingen naar opdrachten en maakt aanbestedingen voor bedrijven binnen de gemeente toegankelijker. Nu kunnen zij vaak niet op opdrachten inschrijven omdat de gemeente eisen stelt aan omzet of bedrijfsgrootte. Door grote opdrachten daar waar mogelijk op te knippen wordt het voor kleine ondernemingen en ZZP'ers uit Opsterland gemakkelijker om opdrachten van de gemeente in te schrijven.

bedrijvigheid in onze gemeente. We vinden het belangrijk dat de gemeente mensen ondersteunt en adviseert die zelfstandig willen ondernemen. Bijstandsgerechtigden die een bedrijf beginnen hoeven niet voor iedere euro die ze omzetten gekort te worden op hun inkomen. Wij zijn blij dat de gemeente ondernemers adviseert over het energiebeleid. GroenLinks-Opsterlanders hoopt dat de gemeente bedrijven ook gaan adviseren over andere duurzaamheidsaspecten als afvalbeleid en het cradle to cradle principe, en zo de circulaire economie stimuleert. Deze groeiende groep ondernemers redt het voor een groot deel prima maar waar nodig steunt de gemeente hen met advies. Daar waar mogelijk kan worden gekeken naar betaalbare huisvesting in leegstaande panden op geschikte locaties.

Financiën

De gemeente gaat zorgvuldig om met gemeenschapsgeld. GroenLinks-Opsterlanders wil niet dat er geld wordt gestoken in onnodige prestigeprojecten. Plannen worden financieel goed onderbouwd en doorberekend. Wij vinden het van belang dat in raadsvoorstellen behalve de investering de gevolgen van de gemeentelijke exploitatie systematisch in beeld worden gebracht. De zogenaamde precariogelden kunnen alleen zorgvuldig en duurzaam ingezet worden.

Begrotingsoverschotten op Sociaal Domein worden rechtstreeks in speciale bestemmingsreserve gestopt in plaats van de algemene reserve. Dit om oneigenlijk gebruik van ‘sociaal geld’ te voorkomen.

2.

DE DUURZAME EN GROENE GEMEENTE

Duurzaam wonen

Nieuwbouw is niet wenselijk als er sprake is van leegstand en verpauperde panden in dorpen. We kiezen dan voor inbreiding in plaats van uitbreiding.

GroenLinks-OpsterLanders wil een ongedeelde gemeente. Daarom stimuleren we sociale woningbouw. Dat doen we onder andere door bij nieuwbouw lagere grondprijzen te rekenen en lagere plankosten in rekening te brengen. Gericht op de toekomst betekent ook verstandig inspelen op de verwachte lichte bevolkingskrimp en vergrijzing in Opsterland. GroenLinks-OpsterLanders kiest ervoor om statushouders urgentie te blijven verlenen. Daarnaast zorgen we ervoor dat de wachtlijsten

niet langer worden voor andere inwoners, zo nodig door extra te bouwen. Leegstand leidt vaak tot verpaupering van de buurt. De gemeente werkt actief mee aan herbestemming van leegstaande winkels, kantoren of kerken. Voordat een pand een sloopvergunning krijgt, wordt eerst gekeken naar de mogelijkheden voor hergebruik of renovatie.

De gemeente zorgt samen met de woningcorporaties voor de realisatie van innovatieve woonconcepten naar de behoefte van specifieke doelgroepen zoals ouderen en mensen met een beperking. Woningen worden zodanig aangepast dat mensen er zo lang mogelijk zelfstandig kunnen wonen. Met corporaties worden hierover afspraken gemaakt.

Leegstand: creatief op zoek naar oplossingen

We zoeken graag naar creatieve oplossingen. Bijvoorbeeld: help startende middenstanders uit de bijstand met goedkope winkelruimte. Of organiseer een open winkel- en kantorendag voor meer bekendheid leegstand. Leegstaande winkels omvormen tot zorgappartementen? Vraag studenten in de regio om te onderzoeken wat de kans van slagen is.

Opsterland ondersteunt lokale wooninitiatieven zoals kleinschalige woonvormen en ouderinitiatieven zo goed mogelijk.

Starters op de woningmarkt worden gesteund om hen in staat te stellen een woning te kopen door middel van voortzetting van de huidige starterslening.

Met woningcorporaties maken we afspraken om woningen bij renovatie of nieuwbouw energieneutraal te maken (voor 2020 is wettelijk vastgelegd dat de gemiddelde woningvoorraad energielabel B moet hebben). Huurders kunnen hierdoor besparen op hun woonlasten. Nieuwe huizen kunnen 'gasloos' gebouwd worden. Aanpassing van nieuwbouwplannen: de gemeente stimuleert bij projectontwikkelaars, aannemers en kopers dat er geen aardgasaansluitingen komen. Op de lokale agenda kunnen ook met particuliere beleggers afspraken gemaakt worden over energiezuinig wonen en innovatie. De gemeente kan bij nieuwbouw bedingen, dat huizen energieneutraal, d.w.z. met zonnepanelen, maximaal geïsoleerd en zonder gasaansluiting worden gebouwd.

Klimaat en energie

Het is noodzakelijk om de opwarming van de aarde en de daarmee samenhangende klimaatverandering een halt toe te roepen. Ook de gemeente moet daaraan haar steentje bijdragen, zodat de afspraken die nationaal, Europees (Parijs) en wereldwijd gemaakt worden, nageleefd kunnen worden. Alle raadsvoorstellen moeten voorzien zijn van een milieuparagraaf ook als dan niet verplicht is.

De omvorming van een wegwerpeconomie tot een circulaire economie is urgent. Grondstoffen worden dan steeds opnieuw gebruikt. Energie halen we niet langer uit vervuilende fossiele brandstoffen als olie en gas, maar uit duurzame bronnen, als zon, wind en aarde. Coöperatieve energieopwekking heeft onze voorkeur. Het dorp Wijnjewoude is hiervan een goed voorbeeld. Bij aanbestedingen krijgen ondernemers die circulair produceren voorrang.

GroenLinks-OpsterLanders wil geld bij het woord voegen en wil om die reden een Duurzaamheidsfonds of Klimaatfonds oprichten in onze gemeente.

Een groen Opsterland

Een groene omgeving draagt bij aan het welzijn van onze inwoners en is belangrijk voor een beter klimaat. Dat zijn voor GroenLinks-Opsterlanders essentiële waarden. Het gemeentelijke groen beleid dient erop gericht te zijn de biodiversiteit te vergroten. Dat betekent dat bij de aanleg en het beheer van het groen een grotere soortenrijkdom wordt bereikt. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen is hierbij uit den boze. Door op het juiste moment te maaien en het van maaisel te verwijderen kunnen veel planten en dieren een kans worden geboden. Een groot deel van de bermen wordt nu nog geklepeld. Dit leidt tot een achteruitgang van de biodiversiteit. De gemeente zorgt ervoor dat onnodige verhardingen worden vervangen voor groene oppervlakten en stimuleert groene tuinen.

Onze gemeente kenmerkt zich door een mooi en afwisselend landschap. Dat landschap is goed

voor de aantrekkelijkheid van onze gemeente en moet gekoesterd worden. Bij het ontwikkelen van (bestemmings)plannen willen wij dat deze waarden serieus worden genomen en dat de groene en landschappelijke waarden de plek krijgen die ze verdienen. Hierbij geldt niet alleen de exploitatie van de bouwgrond, maar ook de groene waarde voor onze toekomst.

Het Koningsdiep

Het project Gebiedsinrichting Koningsdiep vordert al jaren uiterst traag. Wij willen dat de gemeente er bij Gedeputeerde Staten op aandringt het uitvoeringstempo aanmerkelijk te versnellen. Ook is het de wens van GroenLinks-Opsterlanders dat de gemeente openbaarheid van de vergaderingen van de gebiedscommissie stimuleert en aanmoedigt dat er maatschappelijk draagvlak voor dit belangwekkende project ontstaat.

Tsjingas

GroenLinks-Opsterlanders is tegen het aanboren van nieuwe gasvelden in onze gemeente en ook tegen proefboringen. Wij vinden aardgas ouderwets en vinden de risico's (bodemdaling) voor de bewoners en aantasting van de natuur te groot. CO2 onder de grond pompen is een lapmiddel daarom is het beter om helemaal geen CO2 te produceren. GroenLinks-Opsterlanders wil geen schaliegaswinning in onze gemeente. Wij willen een 'Schaliegasvrije gemeente' blijven. Bij de winning van schaliegas wordt fracking toegepast, waarbij grote hoeveelheden chemicaliën in de bodem worden gebracht. Die komen vervolgens in het grondwater terecht. Ook dit staat haaks op het streven naar een fossielvrije energievoorziening.

Bomen

De prachtige lanenstructuur tussen Beetsterzwaag en Gorredijk en tussen Wijnjewoude en Bakkeveen mag niet verder aangetast worden.

GroenLinks-Opsterlanders wil dat de huidige ruime kapvergunning heroverwogen wordt. Alleen te zieke bomen mogen gekapt worden en er moet altijd herplant worden. GroenLinks-Opsterlanders zal het initiatief nemen om de gemeente een Bomen Beheer Plan te laten ontwikkelen, opdat er weloverwogen keuzes kunnen worden gemaakt.

Natuurrijk openbaar groen

GroenLinks-Opsterlanders kiest voor natuurlijke dorpen, waar onze kinderen veilig buiten kunnen spelen.

GroenLinks-Opsterlanders wil dat de gemeente de mogelijkheid onderzoekt om plantsoen en parken zo in te richten en te beheren dat de ecologische waarden (biodiversiteit) flink zullen toenemen en dat bijen en andere insecten er graag zullen komen.

Openbaar fruit

GroenLinks-Opsterlanders vindt dit een goed idee: zorg voor de aanplant van fruitbomen in openbaar groen samen met de wijk. De buurt kan verzocht worden vragen om het snoeiwerk op zich te nemen. Minder onderhoud voor de gemeente, goed voor insecten zoals bijen en de bewoners plukken de vruchten hiervan. Dit wordt al in andere Friese gemeenten toegepast.

Natuur- en milieueducatie

GroenLinks-Opsterlanders wil dat er op alle basisscholen en op de Burgemeester Harmsmaschool lessen gegeven worden met betrekking tot natuur- en milieueducatie. Groene raad hoeft niet duur te zijn, als professionele natuur- en milieuorganisaties tijdig betrokken worden bij planvorming en educatie. We willen dat opvangcentrum Fûgelhelling in Ureterp hier volop bij betrokken kan blijven. GroenLinks-Opsterlanders wil de jaarlijkse subsidie van de gemeente Opsterland voor deze organisatie die naast opvang een belangrijke educatieve rol speelt verdubbelen.

Duurzaam vervoer en toerisme

We geven voorrang aan de fiets, door de fietspaden goed te onderhouden. Bij de aanbesteding van het busvervoer door provincie geeft de gemeente aan dat duurzaamheid een belangrijk criterium is.

Duurzame landbouw en Dierenwelzijn

Dat betekent in de eerste plaats: minder schaalvergroting en geen mega-stallen. En dus meer ruimte voor kippen om te scharrelen, voor varkens om te wroeten in de aarde en voor koeien om te grazen op het land. Dat is beter voor de dieren, maar óók voor de gezondheid van mensen. Stimulering van biologische landbouw is een must voor ons en multifunctionele bedrijven, bijv. door uitbreiding met een zorgfunctie, een winkel of een minicamping

worden maximaal gefaciliteerd. GroenLinks-OpsterLanders wil dat de gemeente een nota Dierenwelzijn opstelt en expliciet een wethouder hiervoor verantwoordelijk maakt.

Zuinig met water

Regenwater wordt in Opsterland apart opgevangen. In de delen van de gemeente die een gemengd rioolstelsel hebben (hemelwater en afvalwater in één buis), wordt door afkoppeling het (schone) hemelwater buiten het riool gehouden en direct naar het oppervlaktewater afgevoerd. De waterzuivering wordt daardoor ontlast.

Omdat in onze gemeente nog niet alle huizen op het riool zijn aangesloten wil GroenLinks-OpsterLanders dat de woningen zonder aansluiting in kaart worden gebracht. Daarna worden deze aangesloten op het riool.

Onkruidbestrijding zonder Round up

Wij zijn blij dat de gemeente onkruid bestrijdt op de meest milieuvriendelijke manier. Het verbod op het gebruik van Glyfosaat (Round up) moet ook gehandhaafd worden. Per 1 april 2016 gold voor gemeenten al een verbod op het gebruik van Glyfosaat (Roundup). Dit verbod moet de waterkwaliteit verbeteren en blootstelling aan pesticiden voorkomen. De praktijk laat zien dat niet-chemische methoden betaalbaar en effectief zijn. We hopen dat de gemeente inwoners en bedrijven stimuleert, vooral in de landbouw, om onkruid milieuvriendelijk te bestrijden.

Een schone bodem

De gemeente voorkomt bodemverontreiniging en saneert verontreinigde waterbodems. De wet Milieubeheer wordt strikt gehandhaafd. Schone grond wordt niet vermengd met vuile grond en verkocht/gekocht. Wij pleiten voor een goede vorm van recycling.

Vuurwerkvrije zones en handhaving toegestane afsteektijden

De gemeente kan vuurwerkvrije zones aanwijzen bijvoorbeeld bij dierenopvang, winkelcentrum Gorredijk en verzorgingstehuizen. Maar ook de handhaving van de toegestane afsteektijden is belangrijk. Op Oudejaarsnacht wordt collectief dorpsvuurwerk gefaciliteerd.

Lichtvervuiling

De nachten in Opsterland worden donkerder: we gaan lichthinder tegen en besparen energie. Ook de uitstoot van ligboxstallen kan beperkt worden of minder hinderlijk door inpassing in het landschap.

Zwerfafval

Opsterland gaat de strijd aan met zwerfafval. Samen met

onze inwoners houden we de gemeente schoon. De Himmelploegen moeten voldoende gefaciliteerd worden.

De gemeente blijft via de VNG pleiten voor uitbreiding van het statiegeld om zwerfval te voorkomen.

De gemeente moet voor voldoende gescheiden afvalbakken zorgen in de openbare ruimte, die op tijd worden geleegd. Als we thuis steeds meer afval scheiden, waarom dan niet ook buitenshuis? Denk aan winkelcentra, markten en evenementen. Het afval lijkt op elkaar en is goed te recyclen. Op dit punt is veel te winnen: veel van dit afval wordt nu als restafval verbrand.

De inzameling van huishoudelijk afval gebeurt in onze gemeente door Omrin. Wij willen de gemeente uitdagen om de meeste milieuvriendelijke afvalverwerker te contracteren.

Wij stimuleren mensen om gevallen van afvaldumping te melden. Dit afval wordt direct verwijderd.

Zelf composteren

We willen dat de gemeente inwoners stimuleert om zelf te composteren.



3. DE OPEN GEMEENTE

OWO-samenwerking

Door de drie decentralisaties moet de gemeente meer doen met minder geld. Het doel van samenwerking in OWO verband - Opsterland, Oost- en Weststellingwerf – is: efficiënter werken, versterking van de bestuurlijke kracht en kostenbesparing. Wij vinden het van belang dat de samenwerkingsverbanden transparanter en beter controleerbaar zijn voor de inwoners en de gemeenteraad. De toegankelijkheid en bereikbaarheid van de burger mag niet in het geding komen.

Jeugd en politiek

GroenLinks-OpsterLanders gaat initiëren om meer kinderen en jongeren bij de politiek te betrekken. Wij stellen voor om een Kinderraad in het leven te roepen. Op deze manier kunnen zij kennismaken met democratie maar ook kan deze raad de volwassen raadsleden op goede ideeën brengen. We willen meer in gesprek met kinderen maar ook kijken met andere partijen, bijvoorbeeld ProDemos, hoe politiek en democratie op een leuke en leerzame wijze kan worden aangeboden aan kinderen in alle leeftijdsklassen.

Betrokken bij de burger

Willen wij dat de burger meer betrokken raakt bij de gemeente en de gemeentelijke politiek dan zal de gemeente ook betrokkenheid moeten tonen bij de inwoners. Gastvrijheid begint met een kopje koffie op de publieke tribune bij de raadsvergaderingen en eindigt bij het spreekuur van de wethouder en burgemeester. GroenLinks-OpsterLanders vindt het belangrijk dat de raadsleden, wethouders en de burgemeester na de raadsvergadering niet meer achter de schermen verdwijnen. Na afloop samen met elkaar wat drinken en napraten in de hal van het gemeentehuis bevordert de synergie tussen politiek en inwoners. Wij willen dat bij projecten, maar ook bij andere dingen die spelen, serieus geluisterd wordt naar de inwoners. Met elkaar in gesprek gaan en het tonen van begrip voor de zorgen en belangen van de bewoners biedt vaak een betere oplossing dan de gang naar de rechter. Wij willen niet dat mensen zich in de steek gelaten voelen. We verwachten dat wethouders, de burgemeester en ambtenaren transparant zijn.

GroenLinks-OpsterLanders is erg blij met het initiatief “Politiek Actief” waar Opsterland ook aan meedoet.

Toegankelijkheid

Opsterland is een gemeente waarin iedereen zich vrij kan bewegen. Wij vinden het belangrijk dat de gemeente zich inzet voor de toegankelijkheid van iedereen. Ook mensen met een beperking mogen niet gehinderd worden bij voorzieningen in de openbare ruimte. Een betere toegankelijkheid door aanpassingen van trottoirs, bushaltes en brievenbussen is mogelijk. Wij vinden het vanzelfsprekend dat er in de openbare gebouwen in Opsterland rolstoelvriendelijk zijn. Maar ook toegankelijk en vriendelijk voor mensen met bijvoorbeeld visuele en/of auditieve beperkingen.

Zijn wie je bent

In onze gemeente mag je zijn wie je wilt zijn. Het doet

er niet toe of en wat je wel of niet gelooft, waar je bent geboren, hou oud je bent, welke kleur je hebt, homo, hetero, biseksueel of transgender.

Discriminatie is verboden. De Grondwet noemt bij dit verbod godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras en geslacht. Wij vinden discriminatie wegens leeftijd, handicap en geaardheid ook niet acceptabel.

GroenLinks-OpsterLanders wil dat de gemeente bij het inkoop- en aanbestedingsbeleid bedrijven die het discriminatieverbod hebben overtreden niet in aanmerking laten komen voor gemeentelijke opdrachten. Verder pleiten wij voor het verhogen van de subsidie aan Tumba, het kenniscentrum voor discriminatiezaken, gelijkheid en diversiteit.

ONZE SPEERPUNTEN

Echte inspraak vooraf; bij alles draagvlak bij de inwoners zoeken

Zorgvuldig omgaan met gemeenschapsgeld

Beter een bloeiende gemeente dan een groeiende gemeente

Behoud van landschap en cultuur, zorg voor milieu, klimaat en natuur

Goed onderwijs; stimulering werkgelegenheid en vrijwilligerswerk

Ondersteuning van lage-inkomensgroepen; solidariteit met kwetsbare mensen

Investering in vernieuwende projecten in de kleinschalige zorg en in duurzaam toerisme

Levendige dorpen zonder leegstand; renovatie gaat voor nieuwbouw. Sociale woningbouw met 0 op de meter

Investering in een groene sociale samenleving in plaats van in grootschalige prestigeprojecten.

**LOKAAL, SOCIAAL,
NATUURLIJK SAMEN MET JOU**

**STEM 21 MAART 2018
GROENLINKS OPSTERLANDERS
KIJK VOOR MEER INFORMATIE OP:
OPSTERLAND.GROENLINKS.NL**

GROENLINKS
Opster*Landers*